

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים

יצא לאור בתאריך:
ד' סיון ה'תשע"ה

חג השבועות - א

כותרת
בזכות שלוש נשים צדקניות...

פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"

הדברים על אחריות הכותב בלבד

חג השבועות – א

בזכות שלוש נשים צדקניות...

הרב אליהו בירנבוים התמנה בשנת 2010 לרב בקהילת טוריני שבאיטליה. זמן מועט לאחר שהגיע לקהילה נודע לו שיש בקהילה שני אנשים מבוגרים שאינם מהולים, הראשון כבן חמישים והשני בן ארבעים. הראשון הוא מרקו שהיה בן לניצולת שואה שנלקחה בשנות המלחמה למחנה ריכוז וחזרה לביתה לאחר השואה. כניצולת שואה אשר חוותה על בשרה את הסכנה ואת כל מוראות המלחמה, היא חששה להנחיל ולהעביר את יהדותה לבנה. לאחר שנישאה עם נכרי דאגה לגדל את בנה כלא יהודי שמא יארע לו מה שאירע לה. היא הקפידה שלא למול את בנה כדי שלא יהיה סימן חיצוני כלשהו שיעיד על יהדותו. היא אמנם סיפרה על משפחתה היהודית ועל קורותיה בימי השואה, אבל היא היתה בטוחה שבנה יבחר בחיים אחרים, ללא זהות יהודית, ללא יהדות וללא ברית מילה.

אולם ככל שמרקו גדל ונעשה לאיש, הוא הבין שיש לו שורשים יהודיים, שאמו יהודיה וגם הוא יהודי. הוא הבין שאמו עברה את מחנה הריכוז רק ב"זכות" היהדות שלה. הוא החליט אפוא לשוב למשפחתו ולאמונת אמו ואבותיו. כחלק מהדרך חזרה אל השורשים, הוא ביקש גם לעשות ברית מילה.

חבר הקהילה השני שלא היה מהול היה אדוארדו. הוא היה בן ארבעים כאשר החליט לעבור ברית מילה. סבו היה יהודי דתי, חזן, שוחט, איש חסד ומעשים טובים שהיה אהוב על הקהילה ועל הבריות. אולם בנותיו התחתנו עם גברים לא יהודים ולא מלו את הבנים לאחר לידתם. הדמות של הסבא שהיה לאגדה בעיני הקהילה כולה, ליוותה אותו במשך שנים ארוכות, הוא ראה בו דמות מופת שהוא צריך להמשיך בדרכה, והחליט שכדי להיות כמו סבו וללכת בדרכו – עליו לעבור ברית מילה כפי שהסבא היה מצפה ממנו.

שני החברים פנו אל הרב החדש וביקשו לקיים ברית מילה. כשמדובר באנשים מבוגרים – דרושות הכנות רפואיות משמעותיות יותר מאשר אצל תינוק קטן. בדרך כלל עורכים את הברית בחדר ניתוח עם אשפוז של יום. לצורך קיום ברית מילה כהלכתה דרשו באיטליה מחיר גבוה של אלפי יורו, וסכום כזה לא היה מצוי בכיסם של מרקו ואדוארדו. הרב החליט אפוא להזמין מוהל רופא מהארץ, ידיד טוב ובעל נסיון אשר עשה מאות בריתות לילדים ולמבוגרים, ובעיקר הוא היה בעל מסירות נפש ורצון טוב לקיים את מצוות מילה בכל תנאי ובכל מקום וזמן.

כאשר הרב התעניין אצל המוהל מה עליו להכין לצורך המילה, הוא ביקש לשכור חדר ניתוח בבית חולים פרטי, כדי שיהיה אפשרי להשתמש בכל שירותי המקום לצורך ההרדמה המקומית, תפירת העור ועבור כל מקרה של תקלה וסכנה. הרב פנה לבית החולים ושכר מקום לברית המילה של שני המבוגרים, הכל היה מוכן ומזומן לקראת הברית, אולם כמה ימים לפני מועד קיום האירוע המרגש, פנו מבית החולים וביקשו את תעודות הרופא של המוהל. הוא שלח את תעודת הרופא שלו, אבל בית החולים לא הסתפק בכך, הם המשיכו לבקש מסמכים נוספים, שכן לטענתם הרופא אינו אזרח איטליה ויש צורך בהשתתפותו של רופא איטלקי מקומי.

הרב פנה לרופא יהודי מהקהילה וביקש שיצטרף גם הוא לברית המילה וישלח את התעודות שלו. לאחר מסירת התעודות, בית החולים המשיך לדרוש תעודות נוספות. הפעם ביקשו שיהיה נוכח גם רופא אורולוג. פנו לאורולוג יהודי שהביע את הסכמתו להיות נוכח במקום, והוא גם שלח את התעודות שלו. לאחר מספר ימים – יממה אחת לפני בואו של המוהל לטורינו לשם קיום הבריתות – הודיעו מבית החולים שהם מסרבים לתת להשתמש בחדר הניתוח. עד היום לא ידוע האם סירובם נבע מסיבות רפואיות, משפטיות או דתיות, אבל הוא מצא את עצמו ללא חדר ניתוח הנחוץ לקיום המצוה החשובה. מעל לכל, הרב חשש לאכזב את שני האנשים היקרים הללו שבאומץ רב ביקשו לעשות ברית מילה. ברגע האחרון הוא פנה לבתי חולים אחרים כדי להשיג את מבוקשו, חדר ניתוח ואשפוז ליום שלם, אבל בכל מקום השיבו את פניו ריקם.

המוהל הגיע בשעת חצות לטורינו, ועדיין לא היה מקום לעריכת הברית למחרת בבוקר. ביום שישי בבוקר, כשעתיים לפני השעה שנקבעה לקיום הברית, הרב פנה אל המוהל ושאלו מה ניתן לעשות לאור העובדה שאין חדר ניתוח ואין אשפוז. המוהל הציע לקיים את הברית במקום אחר, בחדר אחות או בבית כלשהו ולרכוש את כל הציוד הדרוש.

הרב שמח על הרעיון הזה, הוא דיבר עם נשיא הקהילה וביקש את רשותו לקיים את הבריתות בחדר הטיפולים של האחיות הנמצא בבית האבות של הקהילה היהודית. נשיא הקהילה ביקש שהות כדי להתייעץ עם היועץ המשפטי של הקהילה, ולאחר שיחה קצרה הלה השיב לו שיש בכך סיכון גדול והדבר מנוגד לחוק. הרב ביקש אפוא לקיים את הבריתות בדירה שלו, וגם על כך השיב נשיא הקהילה בשלילה בטענה שהבית שייך לקהילה וממילא כל תקלה או בעיה תהיה באחריות הקהילה. לאחר נסיונות שונים ומגוונים שוב הם מצאו את עצמם ללא מקום ראוי לקיום המצוה.

ואז, כבדרך נס ממש, הקב"ה בא לעזרתם ושלח להם רעיון מקורי. אם לא ניתן לקיים את הברית בבית החולים וכן לא בחדר האחיות של הקהילה ולא בבית הרב, הנה נקיים את הברית בחדר במלון!

ברוך אומר ועושה... הם נכנסו למלון קרוב כדי להזמין חדר עם שתי מיטות, פנו במקביל לחנות לכלים רפואיים ורכשו את כל הציוד הנדרש לקיום ברית מילה כהלכתה ואף לשמירה על רמה רפואית גבוהה והולמת: כלי חיתוך, הרדמה מקומית תפירות, עצירת הדם ועוד. הם גם קנו חלוקים לבנים כדי לתת למצוה מראה מקצועי ונאה.

כמובן שהם שאלו את הנימולים עצמם האם הם מסכימים למהלך הזה של קיום הברית בבית מלון, שניהם השיבו בחיוב ובשמחה על הרעיון המקורי.

מהר מאד הם מצאו את עצמם מלווים את מרקו ואדוארדו למצות המילה בחדר בבית מלון. הרב זכה להיות הסנדק ולהחזיק את ראש הנימול בשעת החיתוך וקיום המצוה. ב"ה המילה עברה בשלום ללא כל תקלה וקושי. לאחר הבריתות הם נעמדו עם כוס יין לברך את ברכת המצוות ולהעניק לנימולים את שמם היהודי החדש. מרקו ואדוארדו בחרו לקבל את שמות הסבים היהודים כשם שילוה אותם בהמשך דרכם היהודית בעתיד, מתוך חיבור למשפחה ולעבר שלהם.

זאת לא הפעם הראשונה שברית מילה נערכת ב"מלון". כבר לפני יותר מ-3300 שנים, היתה אשה מפורסמת אחת שעשתה ברית במלון. התורה מספרת בתחילת חומש שמות שכאשר ה' שלח את משה ממדין למצרים כדי להוציא את עם ישראל משם, משה לקח את ציפורה ושני בניו "וירכיבם על החמור". בדרך למצרים – מספרת לנו התורה – "ויהי בדרך במלון ויפגשוהו ה' ויבקש המיתו". כאשר משה עצר עם משפחתו במלון, ה' רצה להעניש את משה. וכל כך למה? מסביר רש"י: "לפי שלא מל את אליעזר בנו".

באותם ימים נולד למשה בנו השני והוא ידע שאם הוא ימול אותו – זה יעכב אותו במדין, והוא הלא רצה לקיים מיד את ציווי הקב"ה שאמר לו "לך שוב למצרים", ולכן הוא דחה את ברית המילה. אבל הקב"ה לא אהב את זה, וכשציפורה הבחינה שהיא עומדת לאבד את בעלה, היא באינטואיציה הנשית שלה הבינה שזה בגלל שהוא לא מל את בנו. מספרת לנו התורה "ותקח צפורה צור ותכרות את ערלת בנה", שם במלון ההוא צפורה עשתה לבנה ברית מילה, ובכך הצילה את משה רבינו.

חג השבועות הוא החג של משה רבינו, הוא זה שנתן לנו את התורה. אבל עוד לפני מתן תורה יש למשה רבינו קשר מיוחד עם היום הזה. כולם מכירים את הסיפור שאמו של משה הצפינה אותו בבית במשך שלושה חודשים, וכאשר לא היתה יכולה עוד להחביא אותו, היא הניחה אותו בתיבה על שפת היאור. בת פרעה ירדה לרחוץ ביאור והצילה אותו. משה רבינו נולד בשבעה באדר, ושלושה חודשים אחר כך חל בדיוק יום ו' סיון, היום שבו חל חג השבועות. אבל כשמתבוננים מי נתן לנו את משה רבינו, בזכות מי יש לנו את הגואל ראשון, אנו מגלים שזה בזכות שלוש נשים צדקניות שהיו באותו הדור.

הראשונה היתה, כאמור, בת פרעה. השניה היתה מרים אחותו שעמדה "מרחוק לראות מה יעשה לו" והיא היתה זאת שהציעה לבת פרעה להביא מינקת מן העבריות. והאשה השלישית שהצילה את משה רבינו במלון בדרכו למצרים היתה צפורה בת יתרו.

אם-כן, כאשר אנו חוגגים היום את יום מתן תורה וזוכרים שמשה קיבל תורה מסיני, אנו יכולים לסיים בדבריו הידועים של רבי עקיבא "שלי ושלכם – שלהן היא". כלומר, שהתורה שלנו ושל כל עם ישראל היא בזכות אותן שלוש נשים אשר מסרו את נפשן כדי להציל את משה רבינו.

(ראה בספר "אל נשי ובנות ישראל" עמ' 420).